

The Late Shift: How Retirement Affects Civic Participation and Well-Being
L.B.D. van den Bogaard

Wat is de invloed van pensionering op het leven van mensen? Is het goed of slecht voor hun welzijn? Wat gaan ze doen na hun pensioen? En welke factoren zijn van invloed op deze uitkomsten? De primaire doelen van dit proefschrift zijn om een breed beeld te schetsen van hoe pensionering het leven van mensen beïnvloedt door te kijken naar hun maatschappelijke participatie en hun welzijn, en om de verschillen te bekijken die bestaan in effecten van pensionering, voornamelijk door belangrijke aspecten van de (voormalige) baan in ogenschouw te nemen. Inzicht in effecten van pensionering is van blijvend belang met het oog op de vergrijzing die plaatsvindt en die zich in de komende jaren zal doorzetten in veel samenlevingen. Belangrijke bevindingen zijn dat pensionering leidt tot meer informeel en formeel vrijwilligerswerk, met name voor mensen die werkten in banen met een hoge sociaaleconomische status, en dat de ondersteuning van vrienden en kinderen toeneemt. Pensionering is ook van positieve invloed op gezondheid, hoewel dit grotendeels relatief is ten opzichte van vergelijkbare mensen die blijven werken, die een verslechtering van de gezondheid laten zien. Verder biedt pensionering met name gezondheidsvoordelen wanneer mensen veel stress ervaren op hun werk. Tot slot is een pensioneringsritueel, of een afscheidsceremonie, van positieve invloed op de levenstevredenheid van mensen na hun pensioen. Over het algemeen laten de bevindingen zien dat pensionering voordelen biedt voor zowel het individu als de samenleving als geheel.